

Seat No. : _____

OH-104

October-2025

B.Com., Sem.-V

301 : Economics
(Indian Economy – I)
(New Course)

Time : 2:30 Hours]

[Max. Marks : 70

1. ભારતમાં આર્થિક આયોજનની નિષ્ફળતાઓ તપાસો. 14
અથવા
1. ભારતીય અર્થતંત્રના લક્ષણો સમજાવો. 14
2. ખાનગીકરણની તરફેણની અને વિરુદ્ધની દલીલો ચર્ચો. 14
અથવા
2. ભારતમાં આર્થિક સુધારાનું મૂલ્યાંકન કરો. 14
3. ભારતમાં કૃષિક્ષેત્રની સમસ્યાઓ ચર્ચો. 14
અથવા
3. ભારત સરકારની વર્ષ 2000ની કૃષિનીતિ ચર્ચો. 14
4. ભારતમાં માનવ સંસાધન નીતિ (HR Policy) ચર્ચો. 14
અથવા
4. ભારતમાં પર્યાવરણ નીતિનું મૂલ્યાંકન કરો. 14
5. બહુવિકલ્પ પ્રશ્નો : (ગમે તે 7ના જવાબ લખો.) 14
 - (1) નીચેનામાંથી શું ભારતના આર્થિક આયોજનના ઉદ્દેશમાં નથી ?
 - (a) વસ્તી વૃદ્ધિ
 - (b) ગરીબીમાં ઘટાડો
 - (c) રોજગારી સર્જન
 - (d) ઔદ્યોગિક વિકાસ
 - (2) ભારતીય અર્થતંત્ર છે
 - (a) વિકસતું
 - (b) વિકસિત
 - (c) ગરીબ
 - (d) ઉપરના બધા જ
 - (3) દેશના વિકાસની નિશાની છે
 - (a) વધુ માથાદીઠ આવક
 - (b) ઉચ્ચ જીવનની ગુણવત્તા
 - (c) વધુને વધુ ઉદ્યોગો
 - (d) વાહનવ્યવહારના વધુ સાધનો

- (4) ભારતમાં આર્થિક સુધારા કયા વર્ષથી અમલમાં આવ્યા ?
 (a) 1985 (b) 1991
 (c) 1990 (d) 2001
- (5) વૈશ્વિકરણની મુખ્ય અસર _____ ક્ષેત્રમાં જોવા મળે છે.
 (a) ખેતી (b) ઉદ્યોગ
 (c) જાહેર (d) ખાનગી
- (6) આર્થિક સુધારાના ઘટકો કેટલા છે ?
 (a) 2 (b) 3
 (c) 4 (d) 5
- (7) ભારતમાં મોટી સંખ્યામાં લોકો _____ પર આધારિત છે.
 (a) ઉદ્યોગ (b) સેવા
 (c) ખેતી (d) વાહનવ્યવહાર
- (8) જમીન સુધારાથી નાબુદ થયેલ છે
 (a) નફો (b) ભાડું
 (c) મધ્યસ્થીઓ (d) ઉપરના બધા જ
- (9) ભારતમાં કૃષિ આવક પર વેરો નાખવાની સત્તા કોની પાસે છે ?
 (a) પંચાયત (b) કેન્દ્ર
 (c) રાજ્ય (d) ઉપરમાંથી કોઈ નહીં
- (10) HR નીતિ કોની વચ્ચેના સંઘર્ષને ટાળે છે ?
 (a) શ્રમિકો વચ્ચેના (b) સરકાર સાથેના
 (c) માલિકો વચ્ચેના (d) માલિકો-શ્રમિકો વચ્ચેના
- (11) ભારતમાં “ટેકનોલોજી નીતિ”ની ઘોષણા ક્યારે થઈ હતી ?
 (a) 1991 (b) 2000
 (c) 2011 (d) 2020
- (12) ભારતમાં “રાષ્ટ્રીય પર્યાવરણ નીતિ”ની જાહેરાત ક્યારે થઈ હતી ?
 (a) 1991 (b) 1995
 (c) 2000 (d) 2006

Seat No. : _____

OH-104

October-2025

B.Com., Sem.-V

**301 : Economics
(Indian Economy – I)
(New Course)**

Time : 2:30 Hours]

[Max. Marks : 70

1. Examine failures of Economic planning in India. 14
OR
1. Explain the characteristics of Indian economy. 14
2. Discuss the arguments in favour and against privatisation. 14
OR
2. Evaluate the economic reforms in India. 14
3. Discuss the problems in agriculture sector in India. 14
OR
3. Discuss the Government of India's Agriculture Policy of 2000. 14
4. Discuss Human Resource Policy in India (HR Policy). 14
OR
4. Evaluate Environment Policy in India. 14
5. M.C.Q. : (Write answer of any **seven**) 14
 - (1) Which of the following is not an objective of India's economic planning ?
(a) Population growth (b) Reduction in poverty
(c) Employment generation (d) Industrial growth
 - (2) Indian economy is
(a) developing (b) developed
(c) poor (d) All of the above
 - (3) The sign of a country's development is
(a) higher per capita income (b) higher standard of living
(c) more and more industries (d) more means of transport

- (4) In which year economic reforms were launched in India ?
(a) 1985 (b) 1991
(c) 1990 (d) 2001
- (5) Main effect of globalization is felt in _____ sector.
(a) agriculture (b) industry
(c) public (d) private
- (6) How many are the components of economic reforms ?
(a) 2 (b) 3
(c) 4 (d) 5
- (7) In India, large number of people depends on
(a) Industry (b) Service
(c) Agriculture (d) Transport
- (8) Land reforms are to eliminate
(a) Profit (b) Rent
(c) Middlemen (d) All of the above
- (9) Who has the power to impose income tax on agriculture income in India ?
(a) Panchayat (b) Centre
(c) State (d) None of the above
- (10) HR policy avoids conflicts between whom ?
(a) between workers (b) between government
(c) between owners (d) between owners and workers
- (11) When was the “Technology Policy” announced in India ?
(a) 1991 (b) 2000
(c) 2011 (d) 2020
- (12) When was the “National Environment Policy” announced in India ?
(a) 1991 (b) 1995
(c) 2000 (d) 2006
-

Seat No. : _____

OH-104

October-2025

B.Com., Sem.-V

301 : Economics

(Problems of Indian Economy – I)

(Old Course)

Time : 2:30 Hours]

[Max. Marks : 70

1. ભારતમાં આયોજનના ઉદ્દેશો કેટલે અંશે સિદ્ધ થયા છે ? 14
અથવા
1. ભારતમાં આર્થિક આયોજનની નિષ્ફળતાઓ તપાસો. 14
2. ભારતની 1991ની ઔદ્યોગિક નીતિ ટીકાત્મક રીતે તપાસો. 14
અથવા
2. ભારતની ટેકનોલોજી નીતિ ચર્ચો. 14
3. અંધારણીય જોગવાઈઓના આધારે ભારતમાં કેન્દ્ર-રાજ્યોના નાણાંકીય સંબંધોનો ખ્યાલ સમજાવો. 14
અથવા
3. પંદરમા નાણાંપંચની ભલામણો ચર્ચો. 14
4. ભાવવધારાના કારણો તપાસો. 14
અથવા
4. અર્થતંત્ર પર ભાવવધારાની અસરો ચર્ચો. 14
5. બહુવિકલ્પ પ્રશ્નો : (ગમે તે 7 લખો) 14
 - (1) ભારતના આર્થિક આયોજનના ઉદ્દેશમાં નથી
 - (a) વસ્તી વૃદ્ધિ
 - (b) ગરીબીમાં ઘટાડો
 - (c) રોજગારી સર્જન
 - (d) કૃષિ વિકાસ
 - (2) ભારતમાં આયોજનનો મુખ્ય ઉદ્દેશ છે
 - (a) રોજગારી સર્જન
 - (b) સ્થિરતા સાથે વિકાસ
 - (c) વૃદ્ધિ અને વિકાસ
 - (d) નિકાસ પ્રોત્સાહન

- (3) રાજ્યો અને આયોજન પંચ વચ્ચેની કડી છે.
- (a) મુખ્યમંત્રી (b) વહીવટી સુધારણા પંચ
(c) રાષ્ટ્રીય વિકાસ પરિષદ (d) કેબિનેટ સેક્રેટરી
- (4) વૈશ્વિકરણની મુખ્ય અસર _____ ક્ષેત્રમાં જોવા મળે છે.
- (a) જાહેર (b) ખાનગી
(c) ખેતી (d) ઉદ્યોગ
- (5) ભારતની પ્રથમ ઔદ્યોગિક નીતિ ક્યારે જાહેર કરવામાં આવી ?
- (a) 1948 (b) 1951
(c) 1956 (d) 1991
- (6) ભારતમાં કયા વર્ષમાં નવી કૃષિનીતિની જાહેરાત થઈ ?
- (a) 1991 (b) 2000
(c) 2011 (d) 2019
- (7) સમવાયી નાણાંતંત્રમાં સબસીડી એટલે
- (a) વિકાસ અનુદાન (b) નિયત અનુદાન
(c) બિનશરતી અનુદાન (d) કલ્યાણ અનુદાન
- (8) આધુનિક રાજ્ય છે
- (a) અમીરોનું રાજ્ય (b) પોલીસ રાજ્ય
(c) સરકારની દબલગીરી વગરનું રાજ્ય (d) કલ્યાણ રાજ્ય
- (9) ભારતમાં નાણાંપંચની રચના કરે છે
- (a) રાષ્ટ્રપતિ (b) વડાપ્રધાન
(c) નાણાંપ્રધાન (d) નાણાં સચિવ
- (10) લાંબાગાળે ભાવોને કાબૂમાં રાખવા નીચેનામાંથી શું વધારે અસરકારક છે ?
- (a) રોજગારીમાં વધારો (b) ઉત્પાદનમાં વધારો
(c) વ્યાજના દરમાં ઘટાડો (d) સરકારી ખર્ચમાં ઘટાડો
- (11) ભાવવધારાની અસરોથી વાસ્તવિક વેતનો
- (a) સ્થિર રહે છે. (b) વધે છે.
(c) ઘટે છે. (d) અનિયત
- (12) ફુગાવા દરમ્યાન, વેપારતુલા જોવા મળે છે
- (a) હકારાત્મક (b) બેઅસર
(c) અનુકૂળ (d) પ્રતિકૂળ

Seat No. : _____

OH-104

October-2025

B.Com., Sem.-V

301 : Economics

(Problems of Indian Economy – I)

(Old Course)

Time : 2:30 Hours]

[Max. Marks : 70

1. How far the objectives of planning have been realized in India ? 14
- OR**
1. Examine failures of Economic Planning in India. 14
2. Critically discuss India's Industry Policy of 1991. 14
- OR**
2. Discuss the Technology Policy of India. 14
3. Given an account of the centre-state financial relations in India based on the constitutional provisions. 14
- OR**
3. Discuss the recommendations of the Fifteenth Finance Commission. 14
4. Examine the causes of Price Rise. 14
- OR**
4. Discuss the effects of Price Rise on the economy. 14
5. M.C.Q. : (Write any **seven**) 14
 - (1) Not an objective of India's economic planning
 - (a) Population growth
 - (b) Reduction in poverty
 - (c) Employment generation
 - (d) Agricultural growth
 - (2) The main objective of planning in India is
 - (a) Employment generation
 - (b) Growth with stability
 - (c) Growth and development
 - (d) Export promotion

- (3) The link between the states and planning commission is the _____.
- (a) Chief Minister (b) Administrative Reforms Commission
(c) National Development Council (d) Cabinet Secretary
- (4) Main effect of globalization is felt in _____ sector.
- (a) Public (b) Private
(c) Agriculture (d) Industry
- (5) First Industrial Policy of India was declared in year
- (a) 1948 (b) 1951
(c) 1956 (d) 1991
- (6) In which year, latest Agricultural Policy was announced in India ?
- (a) 1991 (b) 2000
(c) 2011 (d) 2019
- (7) In federal finance system, subsidy means
- (a) Development grant (b) Stipulated grant
(c) Unconditional grant (d) Welfare grant
- (8) The modern state is
- (a) Aristocratic state (b) Police state
(c) Laissez-faire state (d) Welfare state
- (9) In India, the finance commission is constituted by the
- (a) President (b) Prime Minister
(c) Finance Minister (d) Finance Secretary
- (10) Which of the following is more effective to control prices in the long run ?
- (a) Increase employment
(b) Increase in production
(c) Decrease in rate of interest
(d) Decrease in the government expenditure
- (11) The impact of a rise in price level is that the real wages
- (a) remain constant (b) increase
(c) decrease (d) uncertain
- (12) During inflation balance of trade is to be
- (a) positive (b) unaffected
(c) favourable (d) adverse